

RZECZPOSPOLITA POLSKA
Rzecznik Praw Obywatelskich

RPO-601187-X/08/AA

00-090 Warszawa Tel. centr. 0-22 551 77 00
Al. Solidarności 77 Fax 0-22 827 64 53

Warszawa,10...grudnia 2008 r.

Pani
EWA KOPACZ

MINISTER ZDROWIA

Szanowna Pani Minister

Uprzejmie informuję Panią Minister, że Rzecznik Praw Obywatelskich po zapoznaniu się doniesieniami środków masowego przekazu w sprawie zamiaru zaprzestania kontraktowania świadczeń zdrowotnych z Izbą Porodową w Łędzinach (m.in. z treścią artykułów zamieszczonych w „Gazecie Wyborczej” z dnia 21 i 24 października 2008 r. pt. „Zamknąć anioły, bo nie operują”, oraz „Łędziny: tu się rodzą całe rodziny”), postanowił podjąć postępowanie wyjaśniające w sprawie możliwości funkcjonowania w Polsce izb porodowych oraz korzystania ze świadczeń tych izb w ramach środków publicznych. Z uzyskanego w tej sprawie wyjaśnienia z dnia 20 listopada br. Dyrektora Śląskiego Oddziału Wojewódzkiego Narodowego Funduszu Zdrowia oraz z treści artykułu pt. „NFZ likwiduje Anioły – izbę porodową w Łędzinach” zamieszczonego w „Gazecie Wyborczej” z dnia 29 – 30 listopada 2008 r. (kopie w załączeniu), wynika, że w Izba Porodowa w Łędzinach nie uzyska kolejnej umowy na udzielenie świadczeń opieki zdrowotnej na rzecz ubezpieczonych.

W tej sprawie trzeba zauważyć, że w myśl art. 5 ustawy z dnia 5 lipca 1996 r. o zawodach pielęgniarki i położnej (jt. Dz.U. z 2001 r. Nr 57, poz. 602 ze zm.), wykonywanie zawodu położnej polega na udzielaniu przez osobę posiadającą wymagane kwalifikacje, potwierdzone odpowiednimi dokumentami, świadczeń zdrowotnych, a w szczególności świadczeń pielęgnacyjnych, zapobiegawczych, diagnostycznych, leczniczych, rehabilitacyjnych oraz promocji zdrowia, w zakresie opieki nad kobietą, kobietą ciężarną, rodzącą i położnicą oraz noworodkiem. Udzielanie tych świadczeń położna wykonuje m.in. przez: rozpoznawanie ciąży i sprawowanie opieki nad kobietą w przebiegu ciąży fizjologicznej, prowadzenie porodu fizjologicznego oraz monitorowanie płodu z wykorzystaniem aparatury medycznej, przyjmowanie porodu siłami natury, podejmowanie koniecznych działań w sytuacjach nagłych, do czasu przybycia lekarza, sprawowanie opieki nad matką i monitorowanie

przebiegu okresu poporodowego, a także samodzielne udzielanie w określonych świadczeń – zgodnie z przepisami rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 7 listopada 2007 r. w sprawie rodzaju i zakresu świadczeń zapobiegawczych, diagnostycznych, leczniczych i rehabilitacyjnych udzielanych przez pielęgniarkę albo położną samodzielnie bez zlecenia lekarskiego (Dz.U. Nr 210, poz. 1540). Stosownie do § 6 tego rozporządzenia, położna jest uprawniona do wykonywania samodzielnie m.in: świadczeń diagnostycznych obejmujących wykonywanie i interpretację badań służących do oceny stanu zdrowia płodu i ciężarnej oraz świadczeń leczniczych obejmujących prowadzenie i przyjęcie porodu fizjologicznego, udzielanie pomocy położniczej w nagłych przypadkach przed przybyciem lekarza.

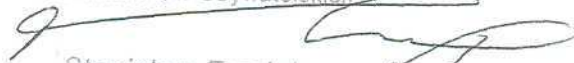
Obowiązujące przepisy prawa nie zawierają jednakże regulacji dotyczących funkcjonowania izb porodowych jako pozaszpitalnych form opieki okołoporodowej. Regulacji takich nie zawiera ustawa z dnia 30 sierpnia 1991 r. o zakładach opieki zdrowotnej (jt. Dz. U. z 2007 r. Nr 14, poz. 89 ze zm.). Nie wydaje się zatem uprawnione powoływanie się w zakresie ewentualnego funkcjonowania tych izb i odmowy zawarcia umowy o udzielanie świadczeń opieki zdrowotnej z Narodowym Funduszem Zdrowia na przepisy wydane na podstawie tej ustawy, które w tej sytuacji, nie mogą zawierać postanowień dotyczących izb porodowych. Zważyć jednocześnie należy, że przepisy rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 10 listopada 2006 r. w sprawie wymagań, jakim powinny odpowiadać pod względem fachowym i sanitarnym pomieszczenia i urządzenia zakładu opieki zdrowotnej (Dz.U. Nr 213, poz. 1568 ze zm.), w świetle których „dla zespołu porodowego należy zapewnić salę operacyjną dla porodów rozwiązywanych cięciem cesarskim, wyposażoną w stanowisko resuscytacji noworodka” (pkt V.2 załącznika Nr 1), dotyczą pomieszczeń i urządzeń szpitala w ramach którego funkcjonuje oddział położniczy.

W tym stanie rzeczy, niezależność i samodzielność położnej w zakresie prowadzenia i przyjęcia porodu fizjologicznego, gwarantowana w ustawie o zawodach pielęgniarki i położnej, nie znajduje potwierdzenia w innych przepisach i w efekcie prowadzi do ograniczania roli położnej w prowadzeniu pozaszpitalnej opieki okołoporodowej, która wydaje się bardzo efektywna, pożądana przez kobiety, ograniczająca nadto koszty i negatywne konsekwencje medykalizacji porodu.

W związku z powyższym, na podstawie art. 13 ust. 1 pkt. 2 ustawy z dnia 15 lipca 1987 r. o Rzeczniku Praw Obywatelskich (jt. Dz.U. z 2001 r. Nr 14, poz. 147 ze zm.), zwracam się do Pani Minister z uprzejmą prośbą o poinformowanie Rzecznika o stanowisku Pani Minister w sprawie możliwości rozwoju w Polsce izb porodowych oraz w sprawie kontynuowania umowy o udzielanie świadczeń zdrowotnych na rzecz ubezpieczonych przez Izbę Porodową w Łędzinach.

Z poważaniem

Z upoważnienia
Rzecznika Praw Obywatelskich

Stanisław Trociuk
Zastępca Rzecznika Praw Obywatelskich